

Αντιλήψεις Κυπρίων για τη Διαφθορά: 2011

Τα αναλυτικά αποτελέσματα της έρευνας εξακριβώσης των αντιλήψεων της κυπριακής κοινωνίας σε σχέση με τη διαφθορά παρουσιάστηκαν σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα στο κτήριο της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου με αφορμή την «Παγκόσμια Ημέρα κατά της Διαφθοράς». Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών μετά από πρόταση της «Διεθνούς Διαφάνειας», της μοναδικής μη Κυβερνητικής Οργάνωσης με στόχο την καταπολέμηση της διαφθοράς, καθιέρωσε με ομόφωνη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, την 9η Δεκεμβρίου, ως «Παγκόσμια Ημέρα κατά της Διαφθοράς».

Της Μαρίας Κραμβιά-Καπαρδή

Αναπλ. Καθηγήτριας Λογιστικής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Η «Διαφάνεια Κύπρος» (ΔΚ) είναι ένας μη κυβερνητικός οργανισμός με διεθνή χαρακτήρα, ο οποίος συνεργάζεται με το διεθνή Οργανισμό «Διεθνής Διαφάνεια, ΔΔ» που έχει την έδρα του στο Βερολίνο της Γερμανίας. Η ΔΚ ακολουθεί και εφαρμόζει τη γενική πολιτική και στρατηγική της «Διεθνούς Διαφάνειας», ως καθορίζεται από τα ιδρυτικά της έγγραφα. Σε μία προσπάθεια εξακριβώσης των αντιλήψεων της κυπριακής κοινωνίας σε σχέση με τη διαφθορά, 1521 Κύπριοι πολίτες συμμετείχαν μεταξύ των μηνών Σεπτέμβριος 2011 και Οκτώβριος 2011 στη 2η έρευνα για το επίπεδο της διαφθοράς στη Κύπρο. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από την οργάνωση "Διαφάνεια Κύπρος" με τη συμβολή των φοιτητών του μαθήματος "Επιχειρηματική Ηθική" του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Διαφθορά είναι όταν ένα άτομο ή μια ομάδα είναι ένοχη διαφθοράς, εάν αποδέχεται χρήματα ή άλλη αξία για να πράξει κάτι που η ίδια έχει την υποχρέωση να πράξει ούτως ή άλλως, ή να εξασκήσει τη διακριτική της ευχέρεια για ανάρμοστο λόγο ή όπου παραβιάζεται η αρχή της ισότητας (όμοια αντιμετώπιση, όμοια κατάσταση και ανόμοια αντιμετώπιση ανόμοια κατάσταση).

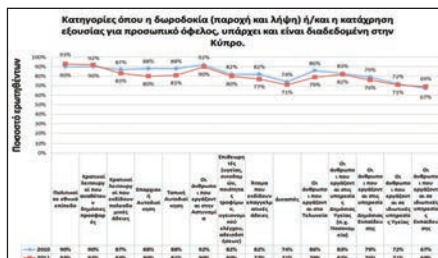
Η Διαφθορά μπορεί να χωριστεί σε τέσσερις κατηγορίες: σύγκρουση συμφερόντων, δωροδοκία, παράνομα φιλοδωρήματα και ο οικονομικός εκβιασμός.

Στην έρευνα συμμετείχαν 52% γυναίκες και 48% άντρες, με ηλικιακές ομάδες από 18 ετών μέχρι συνταξιούχους από τους οποίους 51% εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, 16% στο δημόσιο, 24% δεν εργάζονται, ενώ 9% εργάζονται σε ημικρατικούς οργανισμούς. Τέλος, 34% είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης, 37% τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και 29% κά-

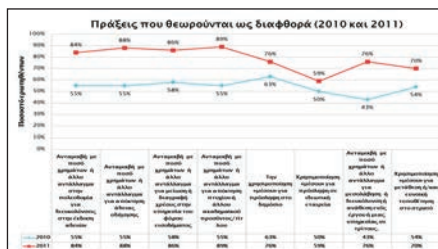

τοχοι μεταπτυχιακού πανεπιστημιακού τίτλου. Φέτος σε σχέση με το δείγμα της πρώτης έρευνας η οποία πραγματοποιήθηκε το 2010 υπάρχουν λιγότεροι δημόσιοι υπάλληλοι, περισσότερες γυναίκες και το επίπεδο μόρφωσης είναι ανώτερο.

Τα αποτελέσματα της έρευνας καταδεικνύουν ότι η διαφθορά στην Κύπρο θεωρείται από τη μεγάλη πλειοψηφία των συμμετασχόντων (86%) ως ένα σοβαρότατο πρόβλημα και ότι παράλληλα θα αυξηθεί λόγω της οικονομικής κρίσης (79%). Η πλειοψηφία (93%) των ερωτηθέντων θεωρεί ότι η δωροδοκία ή/και η κατάχρηση εξουσίας για προσωπικό όφελος υπάρχει και είναι διαδομένη περισσότερο στους πολιτικούς σε εθνικό επίπεδο, σε δεύτερο επίπεδο στους κρατικούς λειτουργούς που αναθέτουν δημόσιες προσφορές (92%) και τρίτο στην αστυνομία (90%). Στην περσινή 1η έρευνα ήταν η ίδια τριάδα αλλά σε διαφορετική σειρά. Δες σχεδιάγραμμα 1.

Αναφορικά με το τι θεωρούν ότι η διαφθορά διαφαίνεται ότι στη 2η έρευνα συγκριτικά με την πρώτη, το κοινό είναι πιο ευαισθητοποιημένο (δες σχεδιάγραμμα 2). Συγκεκριμένα στην πρώτη έρευνα, σχεδόν 4 στους 10 δεν θεωρούσαν διαφθορά την ανταμοιβή με ποσό χρημάτων ή άλλο αντάλλαγμα για απόκτηση πτυχίου ή άλλου ακαδημαϊκού προσόντος ή απόκτηση άδειας οδήγησης ενώ φέτος είναι 1 στους 10.

Με βάση την έρευνα, γενεσιουργοί παράγοντες για τη διαφθορά θεωρούνται: η ατιμωρησία για τη διαφθορά (84%), η ελάχιστη προσπάθεια από τους πολιτικούς (κυβέρνηση και κοινοβούλιο) για την καταπολέμηση της διαφθοράς (84%), η αναξιοκρατία και το ρουσφέτι που χαρακτηρίζει τους διορισμούς στη δημόσια υπηρεσία (82%) και η αποδοχή ότι η διαφθορά είναι μέρος της καθημερινής μας ζωής (81%).

Όσο αφορά την ευθύνη για την καταπολέμηση/αποτροπή της διαφθοράς, 84% πιστεύει ότι είναι ευθύνη της κυβέρνησης, 81% όλων των πολιτικών κομμάτων και βουλευτών, 80% της αστυνομίας.

Η διαφθορά στην κοινωνία θεωρείται παγκόσμια και ιδιαίτερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ένα πολύ σοβαρό φαινόμενο. Στην Κύπρο, παρόλο που έχουν ληφθεί μερικά νομοθετικά και άλλα μέτρα, η γάγγραινα της διαφθοράς συνεχίζει να μαστίζει την πολιτική ζωή, το δημόσιο τομέα αλλά και τον ιδιωτικό. Το πολυδιάστατο κόστος της διαφοράς επηρεάζει αρνητικά και βλάπτει όλους τους πολίτες με επίκεντρο τους κοινωνικά ασθενέστερους, αυξάνει την φτώχεια και διευρύνει τις ανισότητες.

- Μειώνει τον ανταγωνισμό και την αποτελεσματικότητα
 - Μειώνει τα επίπεδα των επενδύσεων
 - Μειώνει τα δημόσια έσοδα για βασικά αγαθά και υπηρεσίες
 - Αυξάνει τις δημόσιες δαπάνες
 - Μειώνει τα επίπεδα ανάπτυξης
 - Μειώνει τα επίπεδα απασχόλησης του ιδιωτικού τομέα
 - Επιδεινώνει την φτώχεια και την ανισότητα
 - Μειώνει την παραγωγικότητα και αποθαρρύνει την καινοτομία
 - Συμβάλει στην αύξηση δεικτών εγκληματικότητας
- Η θέση της Κύπρου στον Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς 2011 της Διεθνούς Διαφάνειας ήταν 30η από 28η που ήταν το 2010.
- Η Διαφάνεια Κύπρος έχει προτείνει κάποια αρχικά μέτρα κατά της διαφθοράς, όπως :

- Να εφαρμοστεί ορθά μια νομοθεσία Πόθεν Έσχες και να υπάρχει πλήρης διαφάνεια
- Να δημιουργηθεί μια αρχή κατά της διαφθοράς (Independent commission against corruption) όπως έχουν πολλές χώρες
- Να θεσμοθετηθεί νομοθεσία για προστασία του πληροφοριοδότη, όπως πρότεινε και η Ευρωπαϊκή Ένωση εδώ και μερικά χρόνια

Περισσότερες πληροφορίες και λεπτομέρειες για τη δράση του οργανισμού μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της «Διαφάνεια Κύπρος» www.transparencycyprus.org